

העוררת: **עמותת אלקוטאב כפר עקב**
ע"י ב"כ עוה"ד מוחמד יונס
ת.ד 55031 ירושלים
טל': 02-6266900 ; פקסימיליה: 02-6283835

- נגד -

המשיב: **מדינת ישראל – משרד החינוך**
באמצעות הלשכה המשפטית של משרד החינוך
רחוב דבורה הנביאה 2, ירושלים
טלפון: 02-5603740 ; פקסימיליה: 02-5603840

החלטה

עמותת אלקוטאב כפר עקב (להלן – "העוררת") הגישה את הערר שבפנינו כנגד החלטת המנהל הכללי של משרד החינוך, מר שמואל אבואב (להלן – "המנכ"ל"), מיום 5.6.2019 שעניינה בסמל מוסד 756692. בהחלטתו, דחה המנכ"ל, מכוח הסמכות שבסעיף 4 לחוק פיקוח על בתי ספר, התשכ"ט-1969 (להלן – "חוק הפיקוח" או "החוק"), את בקשת העוררת לקבל רישיון לפתוח בית ספר תיכון בשם "רואאה" מאחר והמבנה בשיפוצים ואינו ערוך לפתיחת השנה.

הערר הוגש ביום 14.7.2019. לטענת העוררת היא צפתה בהחלטה רק ביום 12.6.2019 "בבדיקה אקראית במערכת הממוחשבת", כאשר החלטת המנכ"ל לא התקבלה בדואר רשום עד למועד הגשת הערר.

המשיב הגיש בקשה לסילוק הערר על הסף, בשל האיחור בהגשתו, שכן הערר הוגש למעלה מחודש לאחר המועד שבו העוררת, לפי טענתה, צפתה בהחלטה נושא הערר ומאחר והעוררת לא הגישה בקשה לארכת מועד להגשת הערר.

בהתאם להחלטת יו"ר הוועדה מיום 28.7.2017 העוררת הגישה תגובה לבקשת המשיב לסילוק הערר על הסף. המשיב לא הגיש תשובתו לגופו של הערר.

לאחר שקראנו את טיעוני הצדדים בכתב ואת המסמכים שצורפו להם, ושמענו את טענותיהם בדיון שהתקיים ביום ז' באב תשע"ט (8.8.2019), החלטנו לדחות את הערר על הסף.

הבקשה לסילוק הערר על הסף

המועד להגשת ערר בפני ועדה זו נקבע בסעיף 13 לחוק הפיקוח. סעיף 13 קובע כי המועד להגשת ערר הוא בתוך 21 יום מיום שהודע לעוררת על החלטת הסירוב.

החלטת המנכ"ל נושא הערר ניתנה ביום 5.6.2019. לטענת העוררת עצמה במבוא לערר, היא צפתה בהחלטת הדחייה ביום 12.6.2019.

העוררת צירפה כנספח לערר בקשת ארכה להגשת הערר. בבקשה זו טענה העוררת כי היא צפתה בהחלטת הדחייה ביום 12.6.2019, וכי לצורך הכנת הערר והגשת כלל החומר הרלוונטי דרושה לה ארכה בת 30 יום נוספים. לערר צורף דואר-אלקטרוני שנשלח למרכזת הוועדה מטעם ב"כ העוררת מיום 8.7.2017, שבו הוא ציין כי הגיש בקשה להארכת מועד להגשת הערר וטרם קיבל תשובה. בתשובה לדואר-אלקטרוני זה השיבה מרכזת הוועדה בדואר-אלקטרוני כי היא לא קיבלה בקשה לארכה קודם לכן, אלא רק את הדואר-האלקטרוני מיום 8.7.2019. בתשובה השיב ב"כ העוררת למרכזת הוועדה ביום 10.7.2019, כי הוא שלח את הבקשה הראשונה לארכה ללשכה המשפטית ולא נענה, וביקש ממרכזת הוועדה ארכה בת שבועיים להגשת הערר. עוד לפני שהבקשה להארכת מועד הועברה לעיון יושב-ראש הוועדה הוגש הערר.

על פי תדפיס משלוח הפקסימיליה שצירפה העוררת לערר, בקשת הארכה הוגשה ביום 10.7.2019 ללשכה המשפטית של המשיב. באחד מהעתקי הבקשה שצורפו לערר מופיע "ב"כ המשיב הסכים / לא הסכים לבקשה" ואילו על פי ההעתק האחר של הבקשה לארכה שצורף לערר סומן כי ב"כ המשיב לא הסכים לבקשה.

כך או כך, גם אם ב"כ העוררת פנה ללשכה המשפטית בבקשה להארכת מועד להגשת הערר, ממילא הבקשה הוגשה לאחר שחלפו 21 יום מיום מתן ההחלטה, ואף חלפו למעלה מ-21 יום מיום שנודע לעוררת, גם לפי טענתה שלה, על החלטת הדחייה.

בסופו של דבר הערר הוגש ביום 14.7.2019, קרי, למעלה מחודש מאז שנודע לעוררת על ההחלטה.

ב"כ העוררת טען בתגובתו לבקשה לסילוק על הסף, כמו גם בדיון, כי ביום 5.6.2019 חל חג עיד אל-פיטר ולרגל החג העוררת הייתה בחופשה מרוכזת, עד ליום 8.6.2019. עם חזרתה לעבודה, בשל לחץ עבודה שהצטבר בעקבות החופשה, צפתה העוררת בהחלטה רק ביום 12.6.2019. ביום 27.6.2019 פנה ב"כ העוררת בבקשה לארכה להגשת הערר ללשכה המשפטית, אלא שהיא לא זכתה למענה, וביום 8.7.2019 הוא פנה בבקשה למרכזת הוועדה. ביום 10.7.2019 פנה ב"כ העוררת בשנית לב"כ המשיב בבקשה לארכה, והוא נענה כי המשיב אינו מסכים לבקשה.

הערר הוגש למעלה מחודש מן המועד שבו צפתה העוררת בהחלטת הדחייה. הטענה היחידה, בדבר העומס במשרדו של ב"כ המשיב, אינה טעם להארכת מועד להגשת הערר.

נוסיף, כי סעיף 8 לנוהל הרישוי קובע באופן מפורש כי: "יודגש כי באחריות הבעלות על גן הילדים לעקוב במערכת הממוחשבת אחר הסטטוס של תהליך הטיפול בבקשה לרישיון ולפעול בהתאם". קשה לקבל את טענת העוררת כי היא עצמה לא בדקה את מערכת הרישוי מיד עם חזרתה מחופשת החג, ובכל מקרה לא ניתן הסבר ממשי לכך שהעוררת לא הגישה את הערר בתוך 21 יום מן המועד שבו לפי טענתה היא כן צפתה בהחלטה. העובדה שחג עיד אל-פיטר חל ביום 5.6.2019 לא יכולה להסביר את השיהוי שחל בהגשת הערר בחודש יולי 2019, כך גם לא הטענה אודות העומס במשרדו של ב"כ העוררת.

חוק הפיקוח אינו קובע אפשרות להאריך את המועד להגשת הערר. סמכות זו מוקנית לוועדת הערר הן כחלק טבעי ומובנה מסמכויותיה והן מכוח סעיף 22(ב) לחוק בתי דין מינהליים התשנ"ב-1992 (להלן – "חוק בתי דין מינהליים"), הקובע כי הוא יחול במקום שבו לא נקבעה הוראה אחרת באופן פרטני (סעיף 4(ג) לחוק בתי דין מינהליים).

הסמכות להארכת מועד להגשת ערר נקבעה במסגרת סעיף 22(ב) לחוק בתי דין מינהליים, הקובע כי הסמכות להאריך את המועד להגשת מועד להגשת ערר היא "מטעמים מיוחדים שיירשמו". על אופן יישום קנה מידה זה ניתן ללמוד, באנלוגיה, מסעיף 528 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984, הקובעות אף הן לעניין הארכות מועד הקבוע בחיקוק, כי הן תיעשנה "מטעמים מיוחדים שיירשמו".

יודגש, כי גם במקום שבו אין חובה להראות "טעמים מיוחדים", על מבקש הארכת מועד להראות צידוק של ממש לבקשתו. לעניין זה, אין די באמירות כלליות וסתמיות בדבר הצורך בהיערכות לשם הגשת הערר (השוו: י. זוסמן-סדרי הדין האזרחי, ש. לוינ, עורך, מהדורה שביעית, בעמוד 888).

בבחינת טעמים מיוחדים יש להביא בחשבון את הסיבה לעיכוב, משך האיחור, מהות ההליך, הסתמכות הצד שכנגד וכן הסיכויים של המבקש לזכות בתיק העיקרי (א. גורן, סוגיות בסדר דין אזרחי, מהדורה שתיים עשרה, עמוד 1238).

בענייננו, העוררת, לפי טענתה, צפתה בהחלטה שניתנה ביום 12.6.2019, ועל אף זאת היא הגישה את הערר באיחור, ללא כל נימוק, למעט הטענה הכללית אודות עומס במשרדו של ב"כ העוררת.

נעיר, כי כפי שקבענו לא אחת (ראו למשל ערר 99/2018) החובה ליידע את הבעלות אודות ההחלטה אמנם מוטלת, בעיקרה, על כתפיו של המשיב, אולם אין בכך כדי לפטור את הבעלות מן הנטל לברר את סטטוס הבקשה, בפרט כאשר מדובר בהחלטה בבקשה שאמורה לקבוע האם ביום 1/9 היא תהיה רשאית לפתוח את שערי המוסד החינוכי אם לאו. בעניין זה האינטרס של המשיב ושל הבעלות הוא זהה – לקדם את בירור הבקשה, לרבות ההשלמות הנדרשות, ככל שנדרשות, ואת תיקון הליקויים, ככל שנדרש – ולהוביל לכך שההחלטה בבקשה תיבחן עובר לפתיחת שנת הלימודים.

אין לקבל את התנהלות הבעלות אשר הגישה את הערר באיחור, ללא כל הסבר של ממש לאיחור זה.

יתירה מזאת: אם אכן נודע לעוררת על החלטת המנכ"ל ביום 12/6/2019, מצופה ממנה כי תגיש סמוך לאחר מכן בקשה להארכת המועד, ולו מטעמי הזהירות. העברת הבקשה להתייחסות ב"כ המשיב אינה תחליף להגשת הבקשה לוועדה. כך גם פנייה בדואר אלקטרוני למרכזת הוועדה אינה מחליפה את הצורך בהגשת בקשה מסודרת לוועדה. על ב"כ העוררת היה לעקוב אחרי המענה ממשרדי ב"כ המשיב ולפעול ברציפות ובעקביות להסדרת העניין. נציין, כי ב"כ המשיב טען בפנינו כי פנייתו של ב"כ העוררת לא התקבלה בלשכה המשפטית כלל.

מכאן שהעוררת למעשה "השתתה" פעמיים: לטענתה, נודע לה על ההחלטה ביום 12/6/2018, היא השתתה בפנייתה למשיב בבקשה להאריך את המועד להגשת הערר עד לחודש יולי 2019, והיא השתתה עוד בהגשת הערר, ללא כל סיבה.

התנהלות שכזו מכבידה עד מאד הן על המשיב, עליו מוטלת המשימה לקבל החלטות בבקשות המוגשות במועד, ולפני שנת הלימודים, והן על ועדת ערר זו, שעושה כל מאמץ לקבל החלטות בעררים מוקדם ככל הניתן וככל הניתן לפני פתיחת שנת הלימודים.

קביעת המועדים להגשת הערר נועדה כדי לקדם את הליך הבירור בעניינן של עוררות. על מנת לקדם הליך זה יש לצמצם ככל הניתן הגשת עררים "בדקה התשעים", ובסמוך לפתיחת שנת הלימודים. החוק קובע כי באפשרות מבקשת הרישיון להגיש ערר בתוך 21 יום, מתוך הנחה שהחלטת המשיב תיודע לבעלות בסמוך לאחר הינתנה, כאשר היא נשלחה לבעלות באמצעות הדואר. השימוש במערכת הרישוי הממוחשבת, נועד לאפשר לבעלויות לצפות בהחלטות המנכ"ל ממש בסמוך למועד קבלתן, מבלי לצפות לקבלתן באמצעות הדואר.

מאחר ואין מחלוקת כי העוררת הגישה את הערר באיחור, יש לבחון האם היא עומדת במבחן המחמיר של "טעמים מיוחדים". אלא שהעוררת אף לא עומדת במבחן המקל יותר של "טעם סביר" ואף לא הצביעה על טעם ממשי כלשהו לקבלת בקשתה. הטענה כי בראשית חודש יוני 2019 יצאה העוררת לחופשה, אינה מצדיקה את ההשתוות ממועד הצפייה בהחלטה (12.6.2019) ועד מועד הגשת הערר (14.7.2019).

גם אם אין מדובר בפרק זמן משמעותי, **העוררת לא הצביעה על כל טעם שהוא לאיחור בהגשת הערר**, למעט הטענה הכללית אודות העומס במשרדו של ב"כ העוררת, ולפיכך לא ניתן לקבל את בקשתה לארכה.

מעבר לאמור, ומעבר לנדרש, מצאנו כי סיכויי הערר נמוכים. מובן הוא כי מסקנה זו מחזקת את ההחלטה שלא להאריך את המועד בנסיבות שתוארו.

על פי תגובת המשיב מיום 7.8.2019, ביום 25.7.2019 ניתנה חוות דעת תברואתית (חיובית-מותנית) שבה צוין, בין היתר, כי המוסד החינוכי נמצא בשיפוץ.

העוררת טוענת בערר כי המוסד החינוכי היה ערוך לפתיחת שנת הלימודים, ולא היה בשיפוץ כלל וכלל. מדובר בטענה שנטענה בעלמא וללא כל תימוכין. העוררת כלל לא טענה בערר כי היא תיקנה את הליקויים שצוינו בדו"ח התברואתי, וממילא היא לא המציאה דו"ח תברואתי המאשר את תיקון הליקויים התברואתיים שנמצאו (הוספת משתנות, מתקנים לנייר טואלט, לניגוב ידיים, הצללת החצר ועוד).

החוק קובע, בסעיף 9, כי המנהל הכללי לא יתן רישיון, אלא אם כן הוא סבור כי תובטח רמה נאותה בהתאם לתקן ולנהוג, ביחס לאותו מוסד חינוך, בנושאים המפורטים באותו סעיף. משמע: למנכ"ל משרד החינוך אין סמכות, אף אם ירצה בכך, לתת רישיון למוסד חינוך שאינו עומד בתנאים הקבועים בסעיף זה.

מז הדו"ח התברואתי שצירף המשיב לתגובתו עולה לכאורה כי העוררת לא הייתה מוכנה לפתיחת המוסד החינוכי **במועד הגשת בקשתה** ואף עולה לכאורה כי ביום 25.7.2019 עדיין התקיימו במוסד החינוכי שיפוצים.

די היה בכך שאין בידי העוררת נכון למועד הגשת הערר ונכון למועד כתיבת שורות אלו, אישור תברואתי לפתיחת המוסד החינוכי, על מנת להוביל לדחיית הערר. נושא זה לא התברר, כאמור, לגופו, אך יש במצב הדברים הלכאורי כפי שהוצג כדי לחזק את ההחלטה שלא לאשר את הארכת המועד, אלא לדחות את הערר על הסף בשים לב גם לסיכויי הנמוכים של הערר לגופו.

סיכומו של דבר:

דין הערר להידחות על הסף בשל האיחור בהגשתו, ובשל כך שהעוררת לא הצביעה על כל נימוק ממשי שיצדיק להאריך את המועד להגשת הערר.

בבחינת למעלה מן הצורך, מן החומר שבפנינו עולה כי העוררת לא הייתה ערוכה לפתיחת שנת הלימודים במועד הגשת הבקשה, ונכון למועד הגשת הערר כמו גם נכון למועד כתיבת שורות אלו אין בידה דו"ח תברואתי המאשר את פתיחתו. מכאן שגם סיכויי הערר לגופו נמוכים.

על בסיס כל האמור החלטנו לדחות את הערר.

תאריך: כ"ח אב תשע"ט, 29 אוגוסט 2019.

ציפי גולן
חברת הוועדה

יואל בריס, עו"ד
יו"ר הוועדה

דוד הרשקוביץ, עו"ד
חבר הוועדה